

Kæmpe-silkeplante (*Asclepias syriaca*)

Beskrivelse

Videnskabeligt navn: *Asclepias syriaca*

Synonymer:

Kaldenavn: Kæmpe-silkeplante

Beskrivelse: Kæmpe-silkeplante er en flerårig, urteagtig plante som kan blive op til 2 meter høj¹. Stænglen er håret og med mælkesaft. Rødderne vokser horisontalt i 10-40 cm under jorden² men planten danner også dyberegående rødder, der kan nå ned i næsten 4 meters dybde¹. Bladene er ovale, modsatstillede og bliver 10-20 cm lange og 5-11 cm brede. Blade der sidder lavt på stilken er hårede mens de øvre er glatte¹. Frøene er brune, ovale, flade og 6 mm lange og 5 mm brede¹.

Planten skyder fra et bredt rodnet og kan både sprede sig ved frø og udløbere¹. Blomsten dufter sødligt, er hvid til rosa og sidder 10-120 blomster sammen i den kugleformede blomsterstand. Den blomstrer fra juni til

august¹. Blomsterne producerer store mængder af nektar, er insektbestøvede og selvinkompatible¹. Kun 2-3 % af blomsterne producerer modne bælg, og hver bælg kan indeholde mellem 150 og 425 frø¹. Frøene har fnok og de er vindspredte³.

Kæmpe-silkeplante. Foto: Istock

Forvekslingsmuligheder

Kæmpe-silkeplante kan forveksles med hjortetrøst (*Eupatorium cannabinum*). Forskellen er at hjortetrøst har lancetformede blade imens kæmpe-silkeplante har ovale blade og blomsterstande er forskellige desuden er hjortetrøst lidt mindre end kæmpe-silkeplante.

Spredningsvej og nuværende udbredelse

Kæmpe-silkeplante stammer på trods af artsnavnet "syriaca" fra Nordøstamerika^{1,2}. I Nordamerika optræder planten ofte som ukrudt men pga. dyrkningen af GMO-afgrøder, der er glyfosattolerante, er planten i dag ofte begrænset til markomgivelserne. Planten er vigtig, som fødeplante for monarksommerfuglens larver. Mange GMO-afgrøder, der dyrkes i Nordamerika, er ikke kun glyfosattolerante men indeholder også Bt-toxin. Når pollen fra fx Bt-majs spredes til markomgivelser bliver planten giftig for sommerfuglelarverne.

Planten introduceres primært via dyrkning i private haver og er introduceret i mange lande. Den forekommer i en del europæiske lande herunder Tyskland, Spanien, Ungarn, Polen og Sverige¹ og er fundet på 1 lokalitet i Danmark⁴. I Europa optræder arten invasivt i Ungarn og Serbien¹.

Score og baggrund

Vi benytter en skala fra 1-3. 1 svarer til lav, 2 svarer til middel og 3 svarer til høj til at vurdere arten

Sprednings- potentiale	Levestedets bevarings- eller naturværdi	Påvirkning af hjemme- hørende arter	Påvirkning af økosystemfunk- tioner	Økonomiske effekter	Helbreds effekter	Harmonia	Samlet
3	3	2	1	3	2	9	14

Spredningspotentiale: (3). Kæmpe-silkeplante dyrkes som haveplante og biavlere anvender den pga. de meget nektarrige blomster som foderplanter i deres haver. Fra disse dyrkningsområder spreder planten sig både kønnet og vegetativt. Selvom blomsterstande indeholder mange blomster er det kun 2-3% af dem, der producerer modne bælg; og hver bælg kan indeholde mellem 150 og 425 frø¹. Frøene har fnok og er vindspredte³. Via rødderne kan planten sprede sig med op til 3 m på et år² og nye planter kan etableres ud fra rodfragmenter fx hvor man forsøger at bekæmpe en bestand ved slåning/jordbehandling¹. På denne baggrund vurderes arten at have et højt spredningspotentiale.

Levestedets bevarings- eller naturværdi: (3). Kæmpe-silkeplante kan etablere sig i klitter, ådale, skove og habitater påvirket af mennesker som vejkanter, banestrækninger, ruderaer samt tidligere landbrugsjorde. Planten foretrækker tørre og solrige steder². Arten kan potentielt etablere sig i områder af høj bevarings- og naturværdi.

Påvirkning af hjemmehørende arter: (2). Kæmpe-silkeplante danner tætte bestande. En invasion af kæmpe-silkeplante kan ændre diversiteten og påvirke sammenspillet mellem arter². Et studie har vist, at kæmpe-silkeplante har en negativ indflydelse på jordboende edderkopper. Arten kan potentielt forårsage lokale ændringer i forekomsten af hjemmehørende arter hvorfor den vurderes at have moderat betydning.

Påvirkning af økosystemfunktioner: (1). Ingen dokumenterede påvirkninger.

Økonomiske effekter: (3). Hvor arten er hjemmehørende optræder den hyppigt som ukrudt i afgrøder og kan have en negativ effekt på udbyttet². Planten kan lokke bier, så de ikke bestøver andre planter som solsikker. Planten indeholder glycosider, som er giftige for får, kvæg og i nogle tilfælde også heste². Arten kan potentielt have væsentlig effekt da den kan optræde som ukrudt på græsnings- og høslætarealer.

Helbredseffekter: (2). Direkte kontakt med planten kan forårsage irritation på huden og planten kan være giftig hvis den indtages². Arten vurderes at have moderat effekt på menneskelig sundhed.

Total score = 14

Kilder

- ¹ CABI: <https://www.cabi.org/isc/datasheet/7249> besøgt den [19-04-2018]
- ² Risk Assessment of *Asclepias syriaca* <https://circabc.europa.eu/sd/a/8dbd637b-6d8b-4608-b2b1-b51dd21cacde/Asclepias%20syriaca%20RA.pdf>
- ³ Sacchi, C.F. 1987. Variability in Dispersal Ability of Common Milkweed, *Asclepias syriaca*, seeds. *Oikos* 49(2), 191-198.
- ⁴ Hartvig, P. (2015). Atlas Flora Danica. Kbh: Gyldendal.